

Ko so teleta 5 - 6 mesecev stara, dovolj krepka in polagoma na dobro travo ali grašico navajena in pripravljena za svežo krmo, ugaja jim najbolj, če jih na pašo spuščamo. Vendar tešča ne smejo na pašo in še le tedaj, ko je rosa ali slana minula, zvečer jih je domov gnati, predno se rosa nareja. Skrbeti je tudi, da imajo kam uiti vročini in uimam, ne pridejo do mlak in močvirjev. Vrh tega se jim naj primerno polaga druge krme, če je paša preuboga.

Izganjanje na pašo, vedno gibanje in hoja v čistem zraku in naturi primerna krma stori, da so teleta zmiraj zdrava, vesela in močno rastejo, se lepo razvijajo. Živino mlado vedno v hlevih imeti, to ni dobro; ona se preveč omehkuži. Živci in kite se ne razvijajo pravilno, ker se ne urijo v potrebnem razhojevanji in letanji; pluča tudi trpijo in vse okostje zastaja ter ne kaže tiste znotranje dovršenosti in zunanje pravilnosti, kakor jo vidimo pri živalih, ki so na pašnikih vzrastle.

Zatorej se teletom vsakako naj skrbi, da se bodo dovolj sprehajala na čistem, prostem zraku. Kjer teleta zvečinoma v hlevih držijo, naj jih spuščajo saj nekaj ur vun na dvorišče. Še bolje pa storijo, ako jim priredijo kakošno ograjo ali okol, da se v njem sprehodijo. Še pozimi bi se naj malo na prosto puščale mlade živali, da se napijejo čistega zraka in nekoliko sprehodijo. Teleta tako vedno rada žró, dobro prebavljajo ter ne postanejo pretolsta, kar naj uže v prvem letu zabranjujemo, da si vzredimo lepo živino za plemo, vprego in molžo.

Opazke pri pogozdovanju Krasa.

Slavna vlada prevzela je nalogo, Kras pogozditi, komaj pa je delo pričela, pogozdenega je uže več sto oralov.

Pogozduje se tako: Soseska prepusti vladi recimo 40 oralov Krasa za pogozdovanje, vlada prevzame svet, napravi kamnit zid okoli njega in nasadi prostor. Delo se vrši na vladne stroške. Ako se drevje ne prime prvo leto, popravlja se nasadba drugo pomlad, sploh tako dolgo, dokler ni gozd zagotovljen.

Kakor je bilo povedano, napravi vlada zid okoli nasadbe, sem ter tje se v teku časa kaj zida podere in občine se ne ganejo, da bi zid popravile in če bi se na vladne stroške ne popravil, ostal bi vedno podrt.

Ko so se borovci prijeli in jamejo rasti, spodjedati jih prične ogrc (beli črv) in ko so odrastli, zarredi se v njihovih mladikah borov zavijač (Kieferntriebwickler).

V mesecu maju zapaziš na nasadbi borovce, katerih mladike se poobesijo in rujave postanejo. Ako dotično mladiko odtrgaš, dobil boš v njeni sredini rujavo gosenco, katera žre sok mladike in pouzroči, da se mladika posuši. Na ta način bi se, ako se gosenica ne pokonča, cela nasadba vničila. Letošnjo spomlad smo na eni sami nasadbi okoli 40.000 gosenic omenjenega zavijača pokončali in tako drevje pogube rešili. Delo vršilo se je zopet na vladne stroške.

Če se narodu rodi slaven mož, kateri mu je skušal koristiti, postavi mu narod, ko je še pri življenju ali po smrti spomenik, ki naj poznim unukom priča o blagem možu. S ponosom prevzame dotično mesto ali občina spomenik v svoje varstvo, to se pravi, občina bode skrbela, da se od naroda postavljeni spomenik dostojno varuje in male poprave izvršujejo. To je lepo!

Ako pa država občini nasadi 40 oralov ali več pustega Krasa, napravi zid okoli nasadbe in tako

dolgo popravlja, da je gozd zagotovljen in ta gozd je last občine, katera bode imela ves dobiček od njega, ni li žalostno, da za ohrajenje zida in gozda občina čisto nič ne skrbi?! Vse prepusti vladi, in ako bi ne bila poslednja uže priskočila o pravem času na pomoč, poginili bi bili uže nasajeni gozdi.

Ponosne so občine ali narodi, da se jim rodé slavni možjé še bolj ponosne pa smejo biti, da jim vlada pogojzduje Kras na svoje stroške, v čast naj si toraj štejejo, da smejo nasajene gozde svojo lastnino imenovati in za njih obstoj skrbeti.

Sramotno je, ako stoji krepak možak zraven portega zida brez dela, mesto da bi zamudil eno uro in zid popravil, pride in berači za žornado in zopet je nečastno za vaščane, ako se poleg vasi nahaja zasajeni gozd, katerega uničujeta borov zavijač in beli črv! —

Padar.

Nekaj opazek o pridelovanji semena brez umetne oplodi.

(Konec.)

Tako ravnanje, oziroma reja semena, je nadaljevati toliko časa, da so vse željene lastnosti vtrjene v semenu. Priznati moramo, da je tako pridelovanje semena za večjega posestnika težavno, a nikakor ni nemogoče. Majhni posestnik je pa vedno v stanu si povečati svoj dohodek s pravilnim izbiranjem semena.

Večji posestnik bode prav storil, če na sledeči način krajšim potom seme prideluje: Ob žetvi in spravljenji snopov v skedenj odpade veliko semena, koji izpadek nekateri še s tem pomnožé, da snope ob steno obtolčejo. Ta izpadek obstoji navadno iz najbolj zrelih, najbolj dovršenih in najbolj težkih zrnov, ter je dobro seme.

Največ sigurnosti za dober pridelek nam pa daje menjava semena in ker je ta jako važna, hočemo tudi o njej govoriti. Ni dvomiti, da je menjava semena skoraj v vseh slučajih prav dobro storila. Navadno kmetovalci menjujejo svoje seme brez vsacega načela ter kupujejo seme od trgovcev, ki svoje blago najbolj hvalijo, ali pa se pusté zapeljati po lepih podobah, ki jih vidijo risane po časnikih, o čuda velikem zrnu ali klasu. Malokaterikrat pa kmetovalec vpraša, od kod je seme in kje je rastlo.

Ako je naše domače seme toraj tako postalo, da ni več za setev, potem moramo misliti na drugo seme, to je, seme moramo premenjati. Od kod naj si pa naročimo seme? Seme moramo si naročiti iz kraja, kateri ni bolj ugoden za rast, kakor domači kraj, ampak nasprotno, še slaběji. Menjali bomo seme tako, da pride ono iz višav v nižave, iz mrzlih krajev v tople, iz slabe zemlje v dobro, iz suhih pokrajin v vlažne. Narobe ne smemo nikdar delati, drugače je pridelek slab.

Ali naj kupimo seme na jugu ali na severu, o tem še nimamo nič pravih izkušenj. Našli smo, da oves iz juga postane na severu težeje in ravno tako tudi narobe. Pšenica, ki je na jugu trda in steklena, postane na severu mehkejša. Vse te izkušnje so, kakor rečeno, še nepopolne, in sedaj mora vsak kmetovalec si izkušnje za svoj kraj še sam pridobiti.

Kakor uže naslov tega članka pové, hoteli smo samo ob kratkem povedati, kako da kmetovalec zamore priti do dobrega semena brez umetne oplodi. Kar se pa tiče pridelovanja semena z umetno oplodjo in križanjem različnih sort, o tem nam pa ni mogoče pi-